

بدهی خارجی

External debt

Foreign Debt

National Debt

قرض چیست؟

- ✓ بدهی خارجی بخشی از کل بدهی یک کشور است که بستانکار آن خارجی باشد.
- ✓ بدهکاری می تواند یک دولت، شرکت، بانک و یا شخص حقیقی باشد.
- ✓ بستانکار هم می تواند یک دولت، بانک یا شرکت خارجی و یا موسسات بین المللی (مانند IMF و بانک جهانی) باشد.

صندوق بین المللی پول

- بدهی خارجی نا خالص در هر لحظه از زمان عبارت است از تعهد پرداخت جاری یا سرمایه گذاری توسط اهالی یک کشور به یا در کشور دیگر در آینده (شامل اصل و بهره)
- ملاک اهل یک کشور بودن مقیم بودن در کشور است نه ملیت
- پرداخت های مشروط جزئی بدهی محسوب نمی شوند

انواع تامین مالی

سرمایه گذاری مستقیم: یک کشور یا شرکت خارجی در کشور دیگر اقدام به ایجاد بنگاه اقتصادی می کند یا نمایندگی ایجاد کرده و یا با شرکتی داخلی شریک میشود. در این صورت برای کشور سرمایه پذیر هیچگونه تعهدی ایجاد نمی شود.

استقراض خارجی: اگر دولت و یا واحد های اقتصادی یک کشور اقدام به تامین مالی از یک کشور، بانک و یا موسسه مالی خارجی کنند به گونه ای که ملزم به باز پرداخت بدهی مستقل از نتایج فعالیت های خود در یک برنامه زمانبندی مشخص باشند استقراض خارجی رخ داده است.

انواع بدهی خارجی

- ۱- به دولت دیگر یا یک سازمان بین المللی
- ۲- به اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی از راه فروش اوراق قرضه عموماً دولتی
- ۳- وام دولت یا بخش خصوصی به تعهد دولت از بانک های خارجی

بای بک و بای پروداکت (buy-back & by product)

در قرارداد بای بک سرمایه گذار یا سازنده، تاسیساتی را در کشور بنا می نهد و پس از این که محصولات آن

به بار نشست ، با برداشت از همان محصولات با نرخ تعیین شده و در یک زمان بندی مشخص هزینه سرمایه گذاری مستهلک می گردد.

در بای پروداکت، پس از به بار نشستن تولیدات و فروش آن توسط خود کشور متقاضی ، هزینه سرمایه گذاری با نرخ بهره معین، به تدریج پرداخت می شود. در واقع تفاوت نوع اخیر با استقراض معمولی در این است که:

اولا: خود سازنده وام می دهد نه یک بانک واسطه

ثانیا: ریسک سرمایه گذاری تا به بار نشستن محصولات به عهده سازنده است.

• برای محصولاتی که نیاز به بازاریابی دارند ، نوع اول به صرفه تر است زیرا در نوع اول دیگر نیازی به بازاریابی نیست و محصولات تولید شده روی دست باقی نخواهد ماند .

چگونه بدهی خارجی به وجود می آید؟

✓ تامین مالی توسعه به وسیله استقراض در سالهای بعد از جنگ جهانی اول آغاز شد و پس از جنگ دوم شدت یافت.

✓ در آغاز دولتهای ثروتمند منبع تامین مالی بودند اما با ایجاد بانکهای مختلف جهانی و منطقه ای مانند بانک جهانی، این موسسات جایگزین دولتها شدند.

✓ باور عمومی در جهان این بود که با افزایش ظرفیت تولید بر میزان تولید افزوده خواهد شد.

✓ دولتهای توسعه یافته با این فرض اقدام به تامین سرمایه جهان سوم کردند که این مسئله به اشکال مختلفی انجام شد :

الف - کمک های دولتی دوجانبه (نقد یا به صورت کالایی و یا کمک های فنی)

عناصر اصلی وام

مدت نرخ بهره نوع ارز

• پرداخت وام عموماً در چند مرحله صورت می گیرد به این دلیل که فرض بر این است که به تدریج به مصرف می رسد اما به هر حال بستگی به نوع قرارداد دارد.

• مدت قرارداد های معمولاً طولانی است و گاهی به بیش از بیست سال نیز میرسد.

• نرخ بهره وام ها معمولاً زیاد نیست اما در مقایسه با سالهای اولیه رواج وام خارجی، نرخ های بهره افزایش یافته که دلیل آن تورم است که سبب کاهش نرخ بهره واقعی می شود.

• در اوایل دهه شصت نرخ های بهره حدود ۳ در صد بود که در سالهای میانی دهه به ۴,۳ در صد افزایش یافت و در ۱۹۷۰ به ۵,۶ درصد رسید و در حال حاضر هم حدود ۶ در صد است.

• معمولاً بهره وام های دولتی پایین تر از وام های خصوصی است به این دلیل که غالباً با انگیزه های غیر اقتصادی پرداخت می شود. اما وام های موسسات خصوصی تابع شرایط بازار است.

• عموماً باز پرداخت وام ها، ارزی انجام می شود نه صورت کالا.

• معمولاً وام ها هزینه های جانبی مانند هزینه بررسی و تحقیق در باره پروژه، بیمه و نظایر آن را دارد.

- انتقال خالص : به بخشی از وام که به مصرف سرمایه گذاری یا واردات می رسد گفته می شود. مثلا اگر کشوری در یکسال ۲ میلیارد دلار وام بگیرد اما یک میلیارد دلار بدهی های گذشته را باز پرداخت کند انتقال خالص یک میلیارد دلار می باشد.
- هر کشور برای باز پرداخت بدهی های خود تنها دورا ه پیش رو دارد. صادرات، دریافت وام جدید.
- رشد همراه با کسری – توجیه اولیه هر کشور برای دریافت وام توسعه اقتصادی است. فرض براین است که برای دستیابی به نرخ های رشد بالا لازم است منابع مورد نیاز آن تامین شود و چون چنین منابعی به انداه کافی در کشور وجود ندارد باید به منابع خارجی متوسل شد.

اما!!!!!!!

دیدگاهها

- **بد بینانه :** به آثار منفی کوتاه مدت بدهی خارجی تاکید می کند و نگاهی بدبینانه به آن دارد
- **خوشبینانه :** به آثار مثبت بلند مدت بدهی خارجی تاکید می ورزد و نگاهی خوشبینانه دارد
- پیروان نگاه بدبینانه با اشاره به فقر در کشور های بدهکار آن را منتسب به بدهی می کنند. عموما سازمان های غیر دولتی و نیز صندوق کودکان ملل متحد از پیروان این مکتب هستند.

عمده ترین دلایل بدبینان

- ۱- ورود الگوها و عادات مصرفی
- ۲- تمایل به همسویی با سیاست های وام دهندگان به انگیزه دریافت وام بیشتر
- ۳- افزایش نیاز به واردات به دلیل سرمایه گذاری وام ها در صنایع عمدتا متکی به مواد اولیه خارجی (به عنوان مثال ادامه کار یک فرودگاه به واردات سالانه ای معادل ۲۰ درصد سرمایه گذاری اولیه نیاز داد و این رقم در صنعت اتومبیل ۳۰ درصد است)
- ۴- قدیمی شدن صنایع و نیاز به مدرن کردن آن
- ۵- نیاز به رقابت با صنایع پر سابقه کشور های توسعه یافته جهت تامین ارز مورد نیاز واردات سرمایه گذاری های قبل و باز پرداخت اصل و بهره وام ها
- ۶- مشکل رابطه مبادله

- ✓ طرفداران مکتب خوشبینانه بر این باورند که سیاست های تعدیل دولتهای جهان سوم که منجر به بدهی خارجی می شود در دراز مدت دارای آثار مثبت بوده و رفاه آینده را تضمین می کند. بانک جهانی و صندوق بین المللی پول بیشتر به این دیدگاه گرایش دارند

- از نظر این گروه نگاه طرفداران مکتب بد بینانه رویکردی عوامفریبانه است و نمی تواند به گونه ای علمی و مستند بدهی خارجی را مورد نقد قرار دهد

اداره بدهی

- کشور وام گیرنده باید همزمان با برنامه ریزی برای باز پرداخت بدهی های خود به فکر وام های مجدد برای توسعه صنایع خود نیز باشند. کشوری که نتواند اقساط وام های خود را به موقع باز پرداخت کند نمی تواند بر روی وام های جدید حسابی باز کند. باز پرداخت و نیاز به وام جدید کشور را ناچار از انتخاب یک مسیر استقراض می کند.
- **سقف استقراض** : نسبتی از صادرات که برای باز پرداخت بدهی ها باید در نظر گرفت. کشور هایی که اقتصاد بر پایه گسترش صادرات دارند سقف استقراض بالا تری خواهند داشت. کره جنوبی نمونه یک کشور با سقف بالا و هند به دلیل اتکا به بازار داخلی نمونه ای از کشور با سقف پایین است.
- نرخ دریافت نیز از شاخص هایی است که در تصمیم گیری در مورد میزان استقراض موثر است. نسبت وام های جدید به صادرات تعیین کننده نرخ دریافت می باشد.
- معمولاً صرف وام برای تامین بودجه زیر ساختها یا سرمایه گذاری در بخش هایی که به افزایش صادرات نمی انجامد منجر به هدایت کشور به سوی افزایش وام های مجدد می شود.

❖ دلایل نا کارآمدی شافص های بدهی در پیشگیری از بروز بحران بدهی

- ۱- عدم ثبات سیاسی که منجر به عدم امکان اتخاذ یک سیاست بلند مدت می شود
- ۲- فساد دولتی - (ممکن است حتی در دولت های با ثبات نیز وجود داشته باشد)
- ۳- شرایط بازار - تغییرات قیمت محصولات صادراتی و نیز مواد اولیه وارداتی برنامه ریزی باز پرداخت وام ها را دچار مشکل می کند. معمولاً این تغییرات به زیان کشور های بدهکار بوده است

بدهی خارجی کشور های جهان سوم بر اساس آخرین اطلاعات موجود		بدهی خارجی کشور های جهان سوم بر اساس آخرین اطلاعات موجود		بدهی خارجی کشور های جهان سوم بر اساس آخرین اطلاعات موجود		بدهی خارجی کشور های جهان سوم بر اساس آخرین اطلاعات موجود	
کشور	دهی خارجی میلیارد دلار	کشور	دهی خارجی میلیارد دلار	کشور	دهی خارجی میلیارد دلار	کشور	دهی خارجی میلیارد دلار
World	44620	Singapore	24.3	Iceland	3.073	Comoros	0.232

United States	100400.001	Bangladesh	22.55	Somalia	3	Saint Vincent and the Grenadines	0.223
United Kingdom	82800.002	Vietnam	21.86	Trinidad and Tobago	2.838	Dominica	0.213
Germany	3904	Bulgaria	21.1	Mauritius	2.834	Malta	0.1888
France	3461	Kuwait	19.7	Mali	2.8	Samoa	0.177
Italy	1957	Latvia	18.9	Ethiopia	2.789	Solomon Islands	0.166
Netherlands	1899	Tunisia	18.37	Netherlands Antilles	2.68	Bermuda	0.16
Spain	1591	Ecuador	18.1	Mauritania	2.5	Cook Islands	0.141
Japan	1547	Monaco	18	Laos	2.49	Fiji	0.127
Ireland	1392	Morocco	17.9	Azerbaijan	2.483	Marshall Islands	0.0865
Switzerland	1077	Serbia	15.43	Kyrgyzstan	2.483	Vanuatu	0.0812
Belgium	1053	Cuba	15.15	Turkmenistan	2.4	Tonga	0.0807
Canada	684.7	Lithuania	15.12	Mozambique	2.392	New Caledonia	0.079
Sweden	598.2	Iran	14.8	Moldova	2.142	Cayman Islands	0.07
Austria	593.9	Estonia	13.94	Republic of Macedonia	2.138	Faroe Islands	0.064
Australia	585.1	Cyprus	12.63	Niger	2.1	Micronesia, Federated States of	0.0608
Denmark	405	Sri Lanka	12.23	Georgia (country)	2.04	British Virgin Islands	0.0361
Norway	350.3	North Korea	12	Togo	2	Nauru	0.0333
Portugal	310.8	Cote d'Ivoire	11.96	Armenia	1.936	Greenland	0.025
People's Republic of China	305.6	Angola	11.24	Burkina Faso	1.85	Kiribati	0.01

Greece	301.9	Democratic Republic of the Congo	10.6	Papua New Guinea	1.801	Montserrat	0.0089
Russia	287.4	Uruguay	10.37	Senegal	1.628	Anguilla	0.0088
Finland	251.9	Panama	9.993	Sierra Leone	1.61	Wallis and Futuna	0.00367
South Korea	229.3	Jordan	9.071	Benin	1.6	Niue	0.000418
Turkey	193.6	El Salvador	8.841	Albania	1.55	Brunei	0
Mexico	178.3	Dominican Republic	8.634	Chad	1.5	Tokelau	0
Brazil	177.7	Syria	8.355	Uganda	1.456	East Timor	0
Poland	147.3	Afghanistan	8	Rwanda	1.4	Palau	0
India	132.1	Jamaica	7.384	Belize	1.362	Liechtenstein	0
Indonesia	130.4	Bahrain	7.267	Mongolia	1.36		
Hungary	107.3	Myanmar	7.162	Haiti	1.309		
Argentina	106.8	Kenya	6.675	Burundi	1.2		
Republic of China(Taiwan)	93.06	Costa Rica	6.42	Guyana	1.2		
Israel	81.98	Nigeria	6.278	Central African Republic	1.06		
Iraq	81.48	Guatemala	6.169	Malawi	0.9824		
Philippines	61.49	Bolivia	5.916	Guinea-Bissau	0.9415		
Thailand	57.83	Honduras	5.587	Namibia	0.887		
Malaysia	57.77	Belarus	5.498	Tajikistan	0.829		
South Africa	55.47	Yemen	5.469	Lesotho	0.735		
Kazakhstan	53.89	Zimbabwe	5.26	Barbados	0.668		
Czech Republic	50.2	Algeria	5	The Gambia	0.6288		

Chile	47.6	Republic of the Congo	5	Seychelles	0.6167		
Saudi Arabia	47.39	Uzbekistan	4.713	Bhutan	0.593		
New Zealand	47	Tanzania	4.61	Botswana	0.52		
Romania	42.76	Madagascar	4.6	Suriname	0.5043		
Pakistan	42.38	Libya	4.492	Aruba	0.4786		
Ukraine	41.57	Zambia	4.397	Antigua and Barbuda	0.4273		
United Arab Emirates	39.1	Oman	4.259	Djibouti	0.394		
Colombia	37.21	Bosnia and Herzegovina	3.927	Swaziland	0.357		
Venezuela	35.63	Nicaragua	3.763	Grenada	0.347		
Croatia	33.09	Paraguay	3.722	The Bahamas	0.3426		
Slovakia	31.5	Cambodia	3.664	Cape Verde	0.325		
Lebanon	31.1	Cameroon	3.657	Sao Tome and Principe	0.318		
Sudan	29.69	Ghana	3.546	Saint Kitts and Nevis	0.314		
Egypt	29.59	Guinea	3.46	Eritrea	0.311		
Peru	27.93	Nepal	3.34	Maldives	0.304		
Slovenia	27.63	Liberia	3.2	Equatorial Guinea	0.289		
Qatar	25.7	Macau	3.1	Saint Lucia	0.257		